

національні ідеали, закликаючи до моральної чесності та відповідальності за свої дії, що робить його прикладом для поколінь українців.

Ідеї Сковороди про необхідність самопізнання, внутрішньої свободи, незалежності та «сродної праці» стають все більш актуальними в сучасному суспільстві. У часи глобальних перетворень та масових змін його погляди на духовне багатство та важливість особистісного розвитку є важливими орієнтирами для тих, хто прагне знайти баланс між зовнішніми впливами та внутрішнім світом.

Котелевський Назар

Науковий керівник – канд. істор. наук Лапченко А.С.

Державний біотехнологічний університет

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА: ПОШУКИ ЩАСТЯ

Григорій Сковорода — видатний український філософ, мислитель та поет XVIII століття, відомий своїми ідеями про духовність, моральність та людське щастя. Поняття щастя було для нього центральним у його творчості й філософії. Він неодноразово наголошував на тому, що справжнє щастя людина може знайти лише в гармонії із собою та світом.

Основною філософською ідеєю Сковороди щодо щастя є концепція "сродної праці". За Сковородою, кожна людина має свою природну схильність до певного виду діяльності, свій внутрішній покликання, який веде її по життю. Віднайти цей покликання і займатися "сродною", тобто спорідненою з природою людини працею, означає жити щасливо. Сковорода вважав, що той, хто знайшов своє призначення в житті, не відчуває тягара роботи, адже це приносить йому внутрішнє задоволення і радість. Навпаки, той, хто змушений займатися чимось, що суперечить його природним нахилам, відчуває себе нещасливим і пригніченим.

Ця думка Сковороди про те, що справжнє щастя залежить не від зовнішніх обставин, а від внутрішньої гармонії людини, була для свого часу революційною. Він протиставляв свої погляди загальноприйнятим у суспільстві уявленням про щастя, що базувалися на матеріальних благах, кар'єрі або владі. Для Сковороди ці речі були тимчасовими та нестійкими. Він стверджував, що справжнє щастя полягає в простоті життя, в гармонії з природою та у внутрішньому спокої.

Особливо важливою в його філософії є думка про духовний світ. Сковорода підкреслював, що зовнішній світ не є джерелом справжнього щастя. Людина повинна звернутися до свого внутрішнього світу, до самопізнання, щоб знайти спокій і радість. Він говорив, що світ поділяється на два — видимий і невидимий. Перший складається з матеріальних речей, другий — з духовних цінностей. Щастя, на думку Сковороди, є виявом внутрішньої свободи, яку можна досягти тільки через пізнання своєї душі та зв'язок з духовними цінностями.

Григорій Сковорода також був переконаний, що щастя не залежить від багатства чи соціального статусу. Людина може мати багатства, але якщо вона втратить зв'язок зі своєю природою, то не знайде щастя. Протягом свого життя він дотримувався ідеї аскези — добровільної відмови від матеріальних благ для досягнення духовного спокою. Сковорода вважав, що надмірна прив'язаність до матеріальних цінностей може перешкоджати пізнанню істинного щастя.

Загалом, пошуки щастя у філософії Сковороди — це шлях до пізнання себе, до усвідомлення свого місця у світі та гармонії з власною природою. Це щастя — не зовнішнє і не пов'язане з матеріальними благами, а внутрішнє, що виростає з духовного світу людини, її праці та моральних цінностей.